

УДК: 338.47:658.115.31

Балджи М.Д.

доктор економічних наук, доцент,
Одеський національний економічний
університет, Україна

e-mail: baldgi@ukr.net

Baldghi Marina Dmitrievna

Doctor of Economics, Professor at the
Department of Economics and
Management of National Economy in
Odessa National Economic University
Ukraine

**АНТИКРИЗОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДП
«ІЛЛІЧІВСЬКИЙ МОРСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНИЙ ПОРТ»**

**Обґрунтована політика
антикризової діяльності
державного підприємства
«Іллічівський морський
торговельний порт» на основі
дослідження особливостей ринку
портових послуг, вивчення та
аналізу його фінансового стану.
Запропоновані перспектив
розвитку підприємства з
урахуванням особливостей
сучасних потреб та світових
стандартів.**

**Ключові слова: ДП «Іллічівський
морський торговельний порт»,
антикризова діяльність, портові
послуги, економічний розвиток**

**ANTI-CRISIS ACTIVITIES AND
DEVELOPMENT PROSPECTS
STATE ENTERPRISE “SEA
COMMERCIAL PORT”**

**Grounded anti-crisis policy of the
State Enterprise “Sea Commercial
Port”. The features of the market of
port services and the analysis of
financial condition. The proposed
development prospects of the
enterprise, taking into account the
features of modern requirements and
international standards.**

**Keywords: State Enterprise “Sea
Commercial Port” anti-crisis
activities, port services, economic
development**

В умовах сучасних складних виробничих і управлінських процесів, підвищеної нестабільності зовнішнього середовища, зростання та глобалізації особливого значення набуває антикризова політика підприємства, яка передбачає формування обґрунтованих стратегічних підходів перспективного розвитку і будується на основі глибокого осмислення визначальних економічних, технологічних, соціальних та інших перетворень. Формування та реалізація ефективної політики розвитку підприємств, а зокрема підприємств портової діяльності, є передумовою забезпечення їх конкурентоспроможності. Крім цього, результати розвитку підприємств морегосподарського комплексу обумовлюють рівень конкурентоспроможності національної економіки в цілому.

Державне підприємство «Іллічівський морський торговельний порт» (ДП «ІМТП») – сучасний міжнародний висококомеханізований порт, один із найпотужніших в Україні. Через порт здійснюються міжнародні зв'язки України майже зі 100 країнами світу. Площа основної виробничої території порту – 302,0 га. Площа акваторії – 11 990,85 га, внутрішня акваторія – 417,69

га, зовнішній рейд – 11 535 га, глибина зовнішнього рейду – 17,0-23,0 м. Порт з'єднаний з морем підхідним каналом глибиною 14,5 м [1]. ДП «ІМТП» налічує 27 причалів (24 – вантажних, 3 – допоміжні, у т.ч. два з них спеціалізовані причали портофлоту), на яких забезпечується цілодобова обробка транспортних засобів. Загальна довжина причального фронту 5253,6 м, глибини біля причалів від 7,5 до 13,5 метрів. ДП «ІМТП» має розвинену інфраструктуру, систему енергопостачання, зручні морські підходи і може приймати судна з осадкою до 13,0 м і вантажопідйомністю понад 100 тис. тонн. Головний стратегічний напрямок діяльності підприємства — зміцнення власної позиції на ринку як провідного порту з переробки генеральних вантажів та збільшення обсягів перевантаження навалювальних і наливних вантажів. За 2013 рік Іллічівським морським торговельним портом отримано 866 323 тис. грн. чистого доходу. Визначені оцінки фінансової стійкості свідчать про досить високий показник підприємства у 2009-2013 рр. – зокрема, спостерігається його стійке економічне зростання (фінансова незалежність – 0,8; маневреність власного капіталу – 0,2). Розраховані показники оцінки ліквідності підприємства за останні п'ять років свідчать про високу швидку (3,4), поточну (2,4) й абсолютну ліквідність (2,4). Слід звернути увагу, що у 2013 р. спостерігались тенденції зменшення, порівняно із 2012 р., поточної та абсолютної ліквідності. Основні фінансові цілі ДП «ІМТП» можна сформулювати наступним чином: збільшення прибутку; ріст рентабельності; збільшення виручки від реалізації продукції; збільшення розміру власного капіталу. Все це потребує суттєвих зрушень в перспективі.

Зростання обсягів світової морської торгівлі та посилення конкуренції на ринку морських перевезень зумовлюють підвищення вимог до якості портових послуг, зокрема, скорочення витрат та часу доставки вантажів. Сучасна практика у даній сфері діяльності свідчить про те, що відбувається диверсифікація портових послуг, які виходять за межі власне порту (його внутрішньої і зовнішньої акваторії) й охоплюють велику кількість берегових та інших господарських операцій транспортного ланцюга.

Слід зазначити, що пріоритетними напрямками розвитку порту на найближчі 5-10 років є вирішення низки ключових завдань, які відносяться до числа найважливіших для портового комплексу України і транспортної системи країни в цілому [2]. Саме до них доцільно віднести:

- 1) розвиток міжнародних контейнерних перевезень;
- 2) створення сприятливих умов для українських підприємств-експортерів за рахунок підвищення логістики транспортування вантажів;
- 3) створення потужностей для високоефективного перевантаження експортно-імпортних та транзитних навалювальних і насипних вантажів;
- 4) реконструкція і розвиток залізничних та автомобільних під'їздів від головних автомагістралей до Іллічівського порту.

В умовах пошуку оптимального способу організації змішаних, інтермодальних та мультимодальних перевезень, а також інтеграції в міжнародну транспортно-логістичну систему на перший план виходить можливість створення на базі Іллічівського морського торговельного порту

транспортно-логістичного центру, тобто створення порту-хабу. Переваги створення порт-хабу подані на рисунку 1.

Рис. 1. Особливості створення порту-хабу

Метою створення хабу на базі Іллічівського морського торговельного порту є отримання прибутку за рахунок збільшення обсягу перевезень транзитних вантажів через українські ділянки міжнародних транспортних коридорів; вдосконалення рівня організації експортно-імпортних і внутрішніх перевезень. Запропонована політика розвитку є обґрунтованою та економічно ефективною, оскільки чистий приведений дохід складе 74 936 тис. грн., а внутрішня норма прибутковості – 81,09%, що вказує на малу ризикованість вкладень коштів.

Література:

1. ДП «Іллічівський морський торговельний порт». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ilport.com.ua>

2. Боняр С.М. Аналіз роботи морських торговельних портів України / С.М. Боняр, Я.Р. Корнійко [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vodt/2012_3/narezka/Vnutr_3_15__2012__109_.pdf